gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z26-069509
Onderwerp:	Programmabegroting 2027-2030
Datum:	15 september 2026
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	J.H.A. Paffen
Gevraagd besluit:	1. De programmabegroting 2027 en de meerjarenbegroting 2028-2030 vast te stellen. 2. In te stemmen met een onttrekking van € 777.638 voor 2027 uit de algemene reserve en deze in te zetten als structurele dekking. 3. In te stemmen met het investeringsschema 2027-2030 en de hierin opgenomen kredieten voor 2027 beschikbaar te stellen. 4. In te stemmen met de volgende reserveonttrekkingen: a. Uit de algemene reserve: • € 60.000 voor de herijking van het subsidiebeleid; • € 66.000 voor het bevorderen van de Limburgse taal voor de jaren 2027 en 2028; b. € 250.000 uit de reserve Omgevingswet voor het opstellen van het programmaplan omgevingswet; c. € 35.000 uit de reserve toerisme voor de voorbereiding voor mountainbike/gravelroutes; d. € 176.640 uit het reservefonds armoedebestrijding voor de diversen projecten vanuit bestaanszekerheid voor de jaren 2027 en 2028. 5. Verruiming termijn voor inzet Algemene reserve inzake Versnellen woningbouw.
Bijlage(n):	1. Programmabegroting 2027-2030 2. Raadsbesluit programmabegroting 2027-2030

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Programmabegroting 2027-2030

2. Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2027-2030. Deze begroting is de eerste van de huidige collegeperiode en vormt de vertaling van het Akkoord 'Samen aan het Roer' en de door uw raad vastgestelde kaderbrief 2027. De ambities en beleidsvoornemens uit deze documenten zijn vertaald naar concrete doelstellingen, activiteiten en budgetten voor de komende jaren.

Met het Akkoord is gekozen voor een nieuwe manier van samenwerken. Vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid werken wij aan de toekomst van onze gemeente. We geven samen richting aan de ontwikkeling van Roerdalen met aandacht voor wat inwoners belangrijk vinden: leefbare dorpen, betaalbaar wonen, veiligheid, bestaanszekerheid, een sterke gemeenschap en een betrouwbare overheid.

De begroting voor 2027 is sluitend. Het meerjarenperspectief in de jaren 2028-2030 laat echter negatieve saldi zien. Dit wordt onder meer veroorzaakt door een daling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en onzekerheden rondom specifieke uitkeringen van het Rijk, terwijl de daarmee samenhangende uitgaven veelal een structureel karakter hebben.

Met deze begroting wordt uitvoering gegeven aan onze beleidsdoelen binnen de beschikbare financiële en organisatorische kaders.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. De programmabegroting 2027 en de meerjarenbegroting 2028-2030 vast te stellen.
2. In te stemmen met een onttrekking van € 777.638 voor 2027 uit de algemene reserve en deze in te zetten als structurele dekking.
3. In te stemmen met het investeringsschema 2027-2030 en de hierin nieuw opgenomen kredieten voor 2027 beschikbaar te stellen.
4. In te stemmen met de volgende reserveonttrekkingen:
   a. Uit de algemene reserve:
      - € 60.000 voor de herijking van het subsidiebeleid;
      - € 66.000 voor het bevorderen van de Limburgse taal voor de jaren 2027 en 2028;
   b. € 250.000 uit de reserve Omgevingswet voor het opstellen van het programmaplan omgevingswet;
   c. € 35.000 uit de reserve toerisme voor de voorbereiding voor mountainbike/gravelroutes;
   d. € 176.640 uit het reservefonds armoedebestrijding voor de diversen projecten vanuit bestaanszekerheid voor de jaren 2027 en 2028.
5. Verruiming termijn voor inzet Algemene reserve inzake Versnellen woningbouw.

4. Argumenten

1.1 De begroting is een nadere uitwerking van het akkoord 'Samen aan het Roer' en de kaderbrief 2027.

In juni 2026 is het Akkoord 'Samen aan het Roer' vastgesteld. Dit akkoord en de in juli 2026 in de raad vastgestelde kaderbrief 2027, vormen de basis voor de Programmabegroting 2027-2030.

1.2 Met de vaststelling van de begroting stemt de raad in met de uitgaven voor 2027.

Het budgetrecht is de bevoegdheid van de raad om financiële middelen aan het college beschikbaar te stellen (artikel 189 Gemeentewet). Naast de exploitatie stelt de raad hierbij ook het investeringsschema en de onttrekkingen en stortingen in reserves vast.

2.1 We maken nu, voorafgaande aan de kerntakendialoog, geen keuzes die een effect hebben voor de samenleving

Om de begroting sluitend te krijgen, mag de gemeente, onder voorwaarden, een deel van de algemene reserve gebruiken als structureel dekkingsmiddel. Deze voorwaarden zijn:

- De weerstandratio is minimaal 1,0.
- De geprognosticeerde solvabiliteit is in het jaar dat de reserve wordt ingezet groter of gelijk aan 20%.
- De inzet mag maximaal 10% zijn van de algemene reserve na aftrek van het benodigde weerstandsvermogen.

Wij voldoen aan deze voorwaarden en stellen dan ook voor om het negatief resultaat van € 777.638 te dekken uit de algemene reserve.

3.1 Kredieten worden beschikbaar gesteld door de raad.

Uw raad heeft op basis van eerder vastgestelde plannen kredieten beschikbaar gesteld voor investeringen in de infrastructuur. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt hierop verder ingegaan. In het investeringsschema wordt aangegeven welk deel van deze beschikbare kredieten komend jaar wordt uitgegeven.
Daarnaast staan er investeringen in op basis van eerder vastgestelde raadsvoorstellen of vervangingsinvesteringen die nodig zijn voor de voortgang van de bedrijfsvoering.

Wij hebben met de Provincie Limburg een Leefbaarheidsakkoord gesloten waarin afspraken zijn gemaakt over het versterken van de leefbaarheid binnen de gemeente. Een van de onderdelen van dit akkoord betreft de ontwikkeling en inrichting van de Leisure Zone in Posterholt. Samen met de omgeving werken we hiervoor een plan uit waarbij bewegen, ontmoeten en ontspanning centraal staan. Voor de inrichting hiervan is een raming opgesteld. In het investeringsschema is op basis van deze raming een krediet opgenomen van € 1,4 mln met daar tegenover een provinciale subsidie van maximaal 50%.

4.1. *In de voorliggende begroting zijn een aantal incidentele kosten opgenomen waarvan wordt voorgesteld deze te onttrekken uit diverse reserves*

Incidentele uitgaven mogen gedekt worden door incidentele inkomsten. Onttrekkingen uit reserves worden aangemerkt als incidentele inkomst. De gemeenteraad bepaalt welke onttrekkingen uit reserves mogen plaatsvinden. In voorgaande begrotingen en separate raadsvoorstellen is dit door uw raad voor een groot deel al besloten. De nu voorgestelde onttrekkingen zijn nog niet eerder door uw raad geaccordeerd.

a. Algemene reserve:
   - Voor de herijking van het subsidiebeleid is specifieke kennis nodig op juridische- en aanbestedingsvraagstukken.
   - We willen het gebruik van de Limburgse taal bevorderen. We willen dit bij voorkeur samen met de gemeenten Maasgouw en Echt-Susteren doen. Hiervoor willen we voor 2 jaar capaciteit aantrekken.

b. Reserve omgevingswet:
   - Op dit moment heeft de gemeente een omgevingsplan van rechtswege met een tijdelijk deel. In 2025 zijn we gestart met het omvormen van een tijdelijk omgevingsplan naar een omgevingsplan. Wij hebben hiervoor tot 2032 de tijd. Voor het uitvoeren van het programmaplan Omgevingswet is een bestemmingsreserve ingesteld waaruit de kosten van de werkzaamheden worden gedekt. Voor de werkzaamheden in 2027 willen we € 250.000 onttrekken aan de reserve.

c. Reserve toerisme:
   - Samen met externe partijen willen we starten met de voorbereiding voor een tweede mountainbike route en een gravelroute binnen onze gemeente.

d. Reservefonds armoedebestrijding:
   - We willen een lokaal netwerk oprichten om de stille armoede te verzachten (Quiet Community). We doen dit via een subsidieaanvraag in het kader van de Regiodeal. Onze eigen bijdrage dekken we uit een reserve onttrekking.
   - Samen met de gemeenschap willen we duurzame, zelfversterkende beweging in gang zetten rondom bestaanszekerheid.

5.1 Het actieplan versnellen woningbouw loopt langer door.

Door de raad is voor de periode 2025-2026 incidenteel geld beschikbaar gesteld voor het actieplan versnellen woningbouw. Door de capaciteitsinzet die nodig is geweest voor het OLS loopt de uitvoering van het actieplan door naar 2027. Voorgesteld wordt dan ook om de looptijd door te trekken naar 2027. De actualisatie van het actieplan wordt meegenomen bij het volkshuisvestingsprogramma.

5. Kanttekeningen

1.1 *In de toekomst kunnen er afwijkingen ten opzichte van de begroting ontstaan.*

De begroting is uitgewerkt op basis van het akkoord 'Samen aan het Roer' en de kaderbrief 2027. Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van de meest recente financiële inzichten en zo reëel

mogelijke inschattingen voor de komende jaren. Daarmee is de begroting niet in beton gegoten. De wereld om ons heen verandert voortdurend. Daarin bewegen wij waar nodig mee. We sturen jaarlijks bij op basis van de resultaten. We zorgen zowel ambtelijk als bestuurlijk voor een sterke sturing en coördinatie. We willen grip houden door de voortgang intensief te monitoren, mijlpalen te benoemen en waar nodig de raad tussentijds voorstellen te doen om bij te sturen. Bij ieder P&C-moment rapporteren we aan de raad over de voortgang.

6. Financiën

De programmabegroting 2027 is sluitend. Voor de jaren 2028 tot en met 2030 laat het meerjarenperspectief negatieve saldi zien. Een belangrijke oorzaak hiervan is de afname van de algemene uitkering in 2028 met € 1,3 miljoen ten opzichte van 2027. Daarnaast bestaat onzekerheid over toekomstige specifieke uitkeringen van het Rijk, terwijl de hiermee samenhangende lasten veelal structureel zijn.

De financiële positie van de gemeente is solide. De reservepositie biedt voldoende ruimte om risico's op te vangen en de weerstandscapaciteit blijft op een toereikend niveau. Tegelijkertijd blijkt uit het meerjarenperspectief dat nog geen sprake is van een structureel sluitende begroting.

De positieve resultaten uit de jaarrekeningen van de afgelopen jaren zijn grotendeels het gevolg van incidentele voordelen en vertragingen in de uitvoering van werkzaamheden. Deze resultaten bieden daarom geen structurele oplossing voor de meerjarige financiële opgave.

Om op langere termijn te komen tot een structureel en reëel sluitende begroting, is een afweging noodzakelijk tussen ambities, uitvoeringscapaciteit en beschikbare financiële middelen. Deze afweging wordt betrokken bij de voorbereiding van de kadernota 2028, waarbij de kerntakendialoog als belangrijk instrument wordt ingezet.

In onderstaande tabel is het saldoverloop van de kaderbrief 2027 weergegeven.

bedragen * € 1000

Saldoverloop begroting 2027-2030	Begroting 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030
Saldo kaderbrief 2027	**- 1.226**	**- 2.592**	**- 1.907**	**- 1.530**
Structurele effecten uit de halfjaarrapportage				
Effecten meicirculaire 2026	817	803	1.383	1.391
Overige bijstellingen	172	166	79	65
Structurele effecten uit de halfjaarrapportage	**989**	**969**	**1.462**	**1.456**
Wettelijke en autonome ontwikkelingen				
Toename personeelskosten	-330	-117	-209	-209
Effect sluiten afval en riolering	48	152	198	383
Actualisatie kapitaallasten	-37	-189	-200	-67
Bijstelling financieringslasten	-150	-300	-300	-300
Doorstroompunt begeleiding leerlingen	-125	-125	-125	-125
Aframing leges omgevingsvergunning	-216	-216	-216	-216
School Montfort conform IHP	0	0	-136	-136
Diversen bijstellingen	-30	60	-182	-183
Wettelijke en autonome ontwikkelingen	**-841**	**-736**	**-1.169**	**-852**
Dekking te kort				
Stelpost onder uitputting kapitaallasten	300	140	105	35
Inzet algemene reserve als structurele dekking	778			
Dekking te kort	**1.078**	**140**	**105**	**35**
	0	**- 2.219**	**- 1.510**	**- 891**

7. Eerdere besluitvorming

Uitgangspunt voor de programmabegroting 2027-2030 is de kaderbrief 2027 die is vastgesteld in de raadsvergadering van 7 juli 2026.

8. Communicatie

De 1e termijn van de fracties en de reactie hierop van het college zijn gepubliceerd. In deze publicatie staat tevens een samenvatting van de begroting.

9. Planning en uitvoering

Na vaststelling door de raad wordt de begroting aan de provincie aangeboden.

10. Privacy

Er worden met dit voorstel geen persoonsgegevens verwerkt.

11. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

Met het vaststellen van deze begroting legt de gemeenteraad de financiële en inhoudelijke kaders voor 2027 vast.

12. Bijlagen

1. Programmabegroting 2027-2030
2. Raadsbesluit programmabegroting 2027-2030

Sint Odiliënberg, 15 september 2026

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,

ing. L.H.C. Bijl

De burgemeester,

LB

ing. J.M.A. van Agtmaal